GAZETA KRAKOWSKA

Nro 78.

z KRAKOWA dnia 28 WRZEŚNIA 1825 roku we ŚRODĘ.

Z Warszawy d. 19 Września.

Rocznica Imienin Nayiaśnieyszey Cesarzowey Elżbiety, obchodzoną była na dniu 17 b. m. w stolicy Królestwa Polskiego z przyzwoitą uroczystością. Wszystkie Władze Rządowe znaydowały się w godzinach rannych na nabożeństwie, odprawionem w Kościele Metropolitalnym S. Jana, za naydłuższe i naypomyślnieysze Panowanie ukochaney Monarchini. Z powodu uroczystości dnia tego, JW. Nowosilzoff, Rzeczywisty Radca Tayny i Senator Państwa Rossyyskiego, dał świetny obiad, na którym nayznakomitsze osoby się znaydowały. Wieczorem miasto oświecone było.

Doniesienie o wyszłym z druku pierwszym tomie Historyi Polskiey Naruszewicza.

Naruszewicz dzieie narodu Polskiego ogłaszaiąc światu, zaczął od drugiego tomu, czyli pewnieyszych czasów; wypracowanie szczegołów o ludach, które w tey krainie zamieszkały i pierwszych Xiążętach naszych późnieyszemu zostawił czasowi. Długo ta praca iego była w ukryciu, nie ieden poczytywał ią za straconą. Posiadacze wszakże tych rękopismów Adam Xżę Czartoryski, Senator Woiewoda Królestwa Polskiego i Józef Hrabia Sierakowski Radca Stanu, zapragnęli udzielić ie powszechnemu użytkowi, i w tym celu powierzyli one Towarzystwu Przyiaciół Nauk. Życzeniom tych Członków grona swoiego odpowiadaiąc Towarzystwo, wszelkiey dołożyło usilności, ażeby drogie zawsze dla nas szczątki pism Naruszewicza wiernie i dokładnie były wydane.

W przedmowie okazana autentyczność obu rękopismów, wzaiemna ich wartość i środki przez Towarzystwo użyte do ich ogłoszenia. Następuie potem Memoryał tegoż Pisarza do Stanisława Augusta, w którym wezwany do pisania Historyi Polskiey, wymownie, uczenie, i w nader zaymuiącym sposobie kreśli ważność tego powołania, obowiązki dzieiopisa; przekłada trudności, sposoby ułatwienia ich wskazuie, i poświęcenie się swoie woli Monarszey i potrzebie narodu upewnia.

W dziele już samem za przedmiot

swych poszukiwań biorąc tę ziemię, któ-
ra później Polską, była nazwana, śle-
dząc kiedy ten kray i iakiemi zapełnio-
ny bywał mieszkańcami, na cztery xięgi
dzieli całą obszerność tey pracy. W pier-
wszey mowi o Scytach, Sarmatach i Ge-
tach czyli Dakach przed Erą Chrześci-
iańską tu zamieszkałych; niemniey przez
dwa wieki następne po Narodzeniu Chry-
stusa o tychże Sarmatach, Getach i Gier-
manach, tudzież o przechodzie Gotów.
Druga xięga obeymuie trzy wieki dalsze
i wędrówki rożney dziczy, posuwanie
się iey ku Włochom i za Elbę. Trze-
cia naucza o Słowianach, rozległości
ich posad, religii i wszelkich ludach,
które pod tem ogólnem nazwiskiem by-
ły znane i do tego należały plemienia.
W czwartey nakoniec krytycznie roz-
trząsa pierwiastkowe dzieie nasze, hi-
storyią Xiążąt aż do *Mieczysława I.*, wy-
krywa co prawdziwem, co baiecznem w
tey epoce poczytywać możemy, i błęd-
nych podań źródła dochodzi.

W wielu mieyscach text dwoisty z
iednego i drugiego rękopisma umieszczo-
ny, ażeby czytelnik mógł porównywać
sposób wykładu coraz więcey doskonalo-
ny i oceniać pracę naszego autora. Pięć
kart jeograficznych wzbogaca te xięgi; —
okazuie

- 1wsza Ziemię w dalszych czasach pod imieniem Polski znaną na 4 wieki przed Chrystusem.
- 2ga Tęż samą krainę w I. i II. wieku po Chrystusie.
- 3cia Polskę niniejszą pod wpływem Gotów w III. do końca V wieku.
- 4ta Panowanie narodów Słowiańskich od Wolgi aż do Elby i Sali w VI do IX wieku po Chrystusie.
- 5ta Polskę za pierwszych Xiążąt, czyli w IX. i X. wieku.

Te karty jeograficzne to tylko w
sobie mieszczą, co text obeymuie, ryte
na kamieniu w litografii Kommissyi O-
świecenia, z czystości i piękności maią
zaletę. Przydany na końcu reiestr rze-
czy i imion w tym tomie zawartych, a-
żeby mieć łatwość znaydowania czeby
potrzebnem bydź mogło. Na dobrym pa-
pierze, kształtnemi literami w drukarni
Glücksberga wytłoczony wraz z mapami
64 arkusze wynosi, i dla tego na dwie
części podzielony; z których każda
po dwie xięgi zawiera. Obszernieysza
wiadomość o tem wydaniu w Pamiętni-
ku umieiętności sztuk i nauk 1824 umie-
szczona.

Przyymą to dzieło mile rodacy, ia-
ko owoc trudów Naruszewicza, w kra-
iu i za granicą powszechnie uznanego
biegłym i światłym dzieiopisem. Posia-
daiący dawne edycyie historyi Polskiey,
z radością uyrzą dzieiów oyczystych co
do początków przynaymniey uzupełnione;
nauczyciele historyi, ci, którzy w niey
maią upodobanie, i wszyscy, którym
rzeczy kraiowe nie są obojętne z przy-
iemnością czytać ie będą, poznaią tu
wszędzie Naruszewicza, iego sposób tłu-
maczenia się, dar krytyki, i te zalety,
które pracą iego iaśnieią.

Cena Zyta znacznie się podniosła.—
Na ostatnich targach Warszawskich pła-
cono za korzec Zyta po zł: 9 i poł. —
Pszenicy zł: 16. — Jęczmienia od 7 i poł
do 8. — Owsa od 4 i poł do 5. — Siana
furę iednokonną od 8 do 14, parokonną
od 15 do 17. Słomy furę zwyczayną od
4 i poł do 6.

Z Płocka d. 14 Września.

Zbliżył się nakoniec dzień 12 b. m. przeznaczony na pochowanie zwłok 2ch Monarchow Polskich *Władysława Hermana* i *Bolesława Krzywoustego*, w Kościele Katedralnym Płockim wynalezionych i postawienie pomnika, kosztem JW. Prażmowskiego Biskupa Płockiego, Senatora Krolestwa Polskiego, wzniesionego. Na katafalku gustownie i pod zarządem W. Vogla Proffessora Uniwersytetu, w środku Kościoła zrobionym, stała trumna szkarłatnym axamitem pokryta, na wierzchu ktorey leżały insignia władzy Monarszey; zaraz od godziny wpół do 10 zrana przez licznie zgromadzone Duchowieństwo, śpiewane były wigiliie, o wpół do 11 wyszła Msza S. żałobna przez JW. Biskupa pontificaliter śpiewana, po Ewanielii W. X. Kanonik Wierzbowski, z właściwą sobie wymową miał kazanie, do uroczystości dnia tego zastosowane; po ukończeniu Mszy i odśpiewaniu konduktu, szanowne zwłoki przez pierwszych Urzędnikow, uroczystości tey przytomnych, przed grób pod Kaplicą będący przyniesione zostały; tutay JW. Biskup siedząc na mieyscu wzniesionem, zabrał głos i w wyrazach pełnych uczuć i mocy, oddał ostatnią cześć tym czci godnym popiołom, ktore po pokropieniu wodą święconą: do grobu wraz z opisem na pargaminie w butelce zamkniętym, wsunięte i zamurowane zostały. Tak przeto w obecności Władz woyskowych, cywilnych i licznie zgromadzonego ludu, ukończyła się uroczystość pochowania zwłok, pamięci Rodaka zbyt drogich, które przed VII wiekami, zapewne pomnikiem uczczone były, lecz ten ręką czasu i koleią tylu odmian, został zniszczony. Dzięki niech będą Mężowi wspaniale myślącemu, za wzniesienie nowego grobowca; teraz albowiem przechodzeń daleki, równie iak kraiowiec, widząc podniesiony Pomnik i stosowne napisy, z pewnością wyrzec może: Tu leżą zwłoki *Władysława Hermana* i *Bolesława Krzywoustego* Monarchow Polskich.

Z Paryża d. 13 Września.

Dwudziestu dwóch paziów Króla Bawarskiego, którzy tu z swoim Ochmistrzem przybyli, mieli onegday zaszczyt stawionemi bydź w St. Cloud przed J. K. Mcią.

" Nieprawdą iest (wyraża Dziennik Gwiazda) iakoby Infant Karol, iak iedna z rannych gazet twierdzi, prosił Króla Ferdynanda o pozwolenie poiechania do Francyi, równie niezasługuie na wiarę doniesienie, że oczekiwane są w Baionie pułki Francuzkie, dla zluzowania Szwaycarów w Madryeie.

Czynione są przygotowania do roboty około kanału, który złączyć ma Paryż z morzem.

Za pozwoleniem Króla wydawane tu będzie od przyszłego miesiąca peryiodyczne Niemieckie pismo.

Sztuka Freischütz grana tu iuż była przeszło sto razy i zawsze teatr był zapełniony.

Baron Karol Dupin zdał tuteyszey akademii umieiętności pomyślny rapport o wychodzącym pod kierunkiem P. Ferassac Buletynie powszechnym. Obeymuie on wszystkie odkrycia i ubogacenia, które na całym świecie w polero-

wnych narodach w umieiętnościach są czynione.

Woz na którym powieziony będzie posąg Ludwika XIV do Lienu, odszedł ztamtąd d. 3 b. m. do Paryża. Jest on 22 stop długi, 8½ szeroki, a 10½ wysoki; z posągiem zaś mieć będzie 23 stop wysokości. Koła tylne maią 10, a przednie 7 stop wielkości. Cały woz waży 16,000 funtów, a każda oś 1600. Posąg waży 30,000 funtów; 10 koni ciągnąć musi woz próżny, a 30 wyładowany. Urządzony tak iest dokładnie, iż przy spuszczaniu z góry niezachodzi żadne niebezpieczeństwo, a niekosztuie iak 8000 Fr.

Pewne towarzystwo zakupiło po wysokich cenach znaczną część gruntów, leżących między kanałem Monsieur i Bazyleyskiem przedmieściem w Mühlhausen. Chce tam założyć nową część miasta z kilkuset domów, ponieważ ludnosć Mühlhausere codziennie się pomnaża.

Officer Francuzki donosi pod d. 1 Sierpnia z Nauplii co następuie: " Nieszczęśliwi Grecy ściśnieni przez Ibrahima Baszę, i bez nadziei wsparcia od Chrześciian, rzucili się ślepo na łono Anglików, którzy uzyskali przez to ważne nabycie! Rachuią na tych wyspach przeszło 30,000 dobrych maytków, któremi wczasie woyny mogą dostecznie swoie flotty osadzić. Jenerał Roche przyszle związkowi za Grekami kopiią zporządzonego w tey mierze aktu. My tu iesteśmy bardzo lubionemi, i nieszczęście tylko zniewoliło Greków do poddania się Anglii. „ — Dziennik Sporów, ktory niniey... list ogłosił, dodaie: " Pakiet od Jenerała Roche nienadszedł do tey chwili. Rząd musi iuż wiedzieć z listów od Admirała Rigny, które zdaie się, iż d. 1 lub 2 b. m. nadeszły do Tulonu, dalsze okoliczności tego zdarzenia. W takim przypadku rzeczony akt będziemy mogli wkrótce czytelnikom naszem udzielić. „

Z Madrytu d. 1 Września.

Surowe wyroki Króla z d. 17 i 22 z. m. zdaie się, że w prowincyiach wielkie zrobiły wrażenia, gdyż niesłychać o żadnym buntowniczem poruszeniu, który miałby związek z spiskiem Bessieres. Jeżeli rząd użyie tey chwili przestrachu, tedy zapobiedz może dalszem niedorzecznościom. Minister Zea-Bermudez, który chce z korzeniem wyniszczyć złe, miał Królowi poddać wyrok do podpisania nakazuiący poymanie nayznakomitszych osób należących do spisku Bessieresa, którego on był tylko narzędziem. Jakoż od dni 14 uwięziono tu przeszło 319 osób. Onegday uwięziła tu policyia Radcę woiennego Marelon, i będzie na wyspę Ibica odprowadzony. Dziś takiż los spotkał 4 Kanoników z Murcyi i iednego pułkownika. Naywięcey zatrudnia publiczność tuteyszą uwięzienie P. Gordon, który był sekretarzem Rady Kastyliyskiey i razem Prezesem junty oczyszczenia, i osadzony został w szlacheckim Seminarium w nayściśleyszem więzieniu. Niektore osoby twierdzą, że Gordon był pośrednikiem między juntą Apostolską i stronnictwem Bessieres, i że z umysłu obrano go na to, aby niepadało na niego podeyrzenie, ponieważ naywiększe u Króla posiadał względy. Oprócz tego znaleziono u niego list Bessieresa, w ktorym żali się na szczupły

zapas pieniędzy, i nawzaiem u Bessieresa list iego, zapewne odpowiadaiący na poprzedzaiący, gdyż tego samego dnia był pisany, i w którym zaleca mu, aby przyspieszał swoie przygotowania, ponieważ potrzebne pieniądze wkrótce nadeydą. Na pierwszym liście niema żadnego adressu, na drugim zaś iest inną ręką pisany. Szesnastu znawców maią rozpoznać, czyli drugi był Gordona ręką pisany. Kilkanaście uwięzionych wczoray osob doręczyły na dzień przed wyiazdem Bessieres 3 mill. Fr. w złocie, i wszystkie zeznały, iż to z zalecenia Gordona uczyniły. Wielu straconych z Bessieres officerów zeznali przed straceniem, iż w Kościele Siguenza w Tabernakulom ukryli wiele papierów. Policyia miała ie iuż odebrać. Sprawy z tego zdarzenia tak wiele pociągaią za sobą następności, i tak są liczne, iż nadwornemu Sędziemu Prieto przydany został drugi Arismendi. Wczoray w wieczor powrocił Minister policyi P. Recacho z Ildefonso, i udał się zaraz do Ministra sprawiedliwości, którego urzędnicy aż do godziny 3 z północy pracowali. Zabrane papiery rzucać maią wielką winę na kilku pierwszych naszych Prałatow; wymieniaią pomiędzy niemi Arcybiskupow Toledu i San Jago, i Biskupow Malagi, Tortosy i Owiedo. Mowią także, iż urządzone iest dla wielkiego urzędnika stanu więzienie, z ktorym nikt związku mieć niemoże. Na nowego Arcybiskupa Sewilli, Eiensuegos, policyia ma baczne oko.

Były Minister Heredia mianowany iest naszem Posłem w Wiedniu.

W Tortosie (w Katalonii) odkryto spisek, ktory miał związek z zamachem Bessieres. Osada tamecznego zamku składa się z kompanii grenadyierów, która stoi w koszarach w mieście, a oddział tegoż pułku we wsi Rapita nad morzem o milę od miasta. Dowodzący w tey wsi officer napisał do dowodcy zamkowego, że następney nocy przybędzie tam z 700 żołnierzami oprócz swoich. Władza przeciąwszy ten list kazała zaraz kilkunastu officerów uwięzić, których papiery dać miały ważne wyiaśnienia. Pomiędzy przeznaczonemi na wygnanie osobami, znaydowało się także nazwisko P. Aimerich, Królewskiego Namiestnika w Tortosie, który przeciwnie myśly od brata swoiego byłego Ministra. Wielu Królewskich officerów, którzy zostawali w odstawce, ziechali do Tortosy. Uwięziono z nich kilkunastu, inni, do których należy także dowodca w Rapita, uciekli. Jenerał Prat przybył z Barcellony do Tortosy, dla obięcia dowodztwa po Jenerale Garia-Conde, który należał także do spisku. W tey chwili dowiaduiemy się, że officer dowodzący w Rapita z 12 officerami dognany i do Barcellony zaprowadzony został. — D. 23 z. m. wszystkie woyska osady w Grenadzie stanęły pod bronią, lecz niewiedziano z iakiey przyczyny. W Nawarze i Guipozcoa uwięziono kilkunastu officerów Hiszpańskich, których miano w podeyrzeniu o należenie do spisku Bessieresa.

D. 24 Lipca dwie korwety Hiszpańskie popłynęły z 1990 karabinow z Kadyxu do Ferrolu. Broń ta przeznaczona iest do wyprawy do Hawany. Tymczasem na wysokości Vigo stoi 20 Kolumbiyskich korsarskich okrętow, ktorzy zdaią się mieć baczne oko na tę wyprawę.

Z Rzymu d. 1 Września.

W przeszłą Niedzielę schwytano tu 4 oszustów, którzy wymodz chcieli na Xciu: Pokoiu (Emanuelu Godoy) 5000 talarów Rzymskich za grożącem listem, iż zostanie zakłutem, ieżeli tych w oznaczonem czasie i mieyscu o trzy mile od Rzymu przez swoiego Intendenta za okazaniem pół udartey karty niezłoży. Ukryci żandarmowie poymali ich przy tey okazyi.

D. 26 Sierpnia o godzinie 5 zrana czuć się w Genui dało wstrząśnienie ziemi, ktore wszystkich przestraszyło; iednak niezrządziło iednego nieszczęścia. Barometr i ciepłomierz nie okazywały żadney zmiany.

Przeszło 150 z Napolu wygnanych osób otrzymały pozwolenie do powrotu i sądzą, że i reszta wygnanych otrzymaią późniey ułaskawienie Królewskie.

Do sądu Appellacyynego w Neapolu wytoczyła się teraz ważna sprawa. Szewci Fryzyer, potomkowie syna Xcia Ludowisi, który ogromne zostawił dobra, a te odziedziczył Xżę Piombinu, okazali prawnikowi swoie dowody, który znalazł ie zasłuszne, i podiął się za trzecią część wygraney summy kierować ich sprawą, którą iuż w pierwszey instancyi wygrał. Jeżeli sąd Appellacyyny zatwierdzi wyrok pierwszey instancyi, tedy oba bracia wygraią około 14 mill. franków.

Oyciec Swięty rozkazał tu urządzić filologiczne Kollegium, które będzie miało równy stopień z Uniwersytetem i trudnić się będzie cenzurą wszystkich wychodzących tu filozoficznych i tyczących się starożytności xiążek. Pomiędzy mianowanemi iuż professorami znayduie się Bibliotekarz Angelo Mai, Opat Amati, Professor Nibby, i Jezuita Zechinelli.

Wyszedł tu iuż z druku dokładny opis wszystkich znayduiących się w bibliotece Watykańskiey Egipskich papirusowych wałków.

W Kościele XX. Benedyktynów w San Calisto odprawione zostały d. 20go Sierpnia exekwiie za ś. p. Piusa VII.

Z Londynu d. 9 Września.

O Grecyi rozchodzą się tu osobliwsze wieści. Kolokotroni używa wszystkich sposobów, dla ożywienia męstwa w Moreanach, ale słyszeć niechce o poddaniu się któremu bądź z Europeyskich Mocarstw. Inne stronnictwo, ktore nieufa rządowi Greckiemu i Maurokordatowi, powołało Jenerała Fabvier do Nauplii, dla stawienia go na czele woysk liniiowych. Hydryioci nakoniec i ich Naczelnicy Konduriotis, Miauli, Sachturis, sprzeciwiaią się układom z Angliią i chcą się na morzu do ostateczności bronić. Inne wyspy Archipelagu, więcey rządowi Greckiemu niżeli Hydryiotom przychylne, chętnie przyięłyby Protektorat, bądź Rossyyski, Angielski, Austryiacki lub Francuzki, gdyby tylko przez to uzyskać mogły spokoyność. W śród tey wewnętrzney w Grecyi niezgody niewiedzą tuteysi przyiaciele Greków komu maią oddać broń i pieniądze, które do Nauplii przesłali. Względem wyprawy Lorda Cobrane do Grecyi zachodzi ieszcze wielka taiemnica. — Podług Gazety *British Press* budowane teraz są dla Greków dwa parowe okręty, ktore im za dwa miesiące przesłane zostaną.

Vicegubernator Gibraltaru, Jenerał Don, wydał pod d. 15 Sierpnia odezwę, podług którey żaden cudzoziemiec nie może bawić w twierdzy, ieżeli go osobiście kilku kupców nieznaią.

— Dnia 10. —

Gazeta Goniec zaprzecza wieści, iakoby iuż było rozwiązanie Parlamentu postanowione, gdyż dopiero na radzie gabinetowey d. 20 lub 24 b. m. rzecz o tem będzie.

Xżę Bruńświcki z swoim orszakiem przybył we czwartek do Edinburga, zkąd uda się do gór, gdzie zapewne ziedzie się z bratem swoim Xciem Wilhelmem.

Rozchodzi się powszechn e wieść, iż Król Francuzki w Grudniu Londyn odwiedzi.

W hrabstwie Limerik bandyci rozpoczęli znowu rzecz swoią. Napadaią nocą domy, zabieraią broń, i przeięknionem mieszkańcom okazuią na koniu siedzącego człowieka: "Oto iest Kapitan Skała (Rock) który zyie ieszcze.„

Magistrat miasta Perth udzielił tamecznemu Konsulowi Amerykańskiemu P. Walker prawo obywatelstwa; lecz ten w naygrzecznieyszych wyrazach odmówił iego przyięcia, ponieważ konstytucyia Amerykanska zabrania urzędnikom przyymowania obcego obywatelstwa.

Gazeta Goniec zawiera długi artykuł z podpisem "Marcus,„ w którym usiłuie dowieść, iż skoroby rząd dozwolił Lordowi Cochrane popłynąć z wyprawą do Grecyi, złamałby ofiarowaną Porcie neutralność. Brazyliyska fregata Peranga, w którey Lord Cochrane przybył wyporządzoną została w Portsmut i znayduie się w gotowości do odpłynienia. Na krótki czas przed ogłoszeniem niepodległości Brazylii przedsięwziął Xżę Rejent podróż do prowincyi St. Paul, i zaraz po iego wyieździe nadeszło z Portugalii pismo nakazuiące Xciu w ostrych wyrazach powrócić do Portugalii i zdać sprawę z swoiego postępowania. Małżonka iego posłała za nim to pismo, które w miasteczku Peranga odebrał. Przeczytawszy go rzucił na ziemię i wykrzyknął: "Niepodległość albo śmierć!„ i na pamiątkę tego zdarzenia powyższa fregata, która nazywała się Union, nazwaną została Peranga.

P. Scotsman doniósł, że za kilka dni doświadczy zrobionego w Leith przez P. Burstall parowego powozu.

Dnia 7 b. m. w ulicach Westminsteru panowała Egipska ciemność, ponieważ robotnicy około gazowego oświecenia żądali większey płacy, a gdy im odmówiono, rozeszli się.

Podług ostatniego spisu ludność Ziednoczonych Stanów północney Ameryki wynosi 9 mill. 629,000 ludzi. Z tych trudni się 2 mill. 65,000 rolnictwem; 349,000 fabrykatami i rękodziełami, a 72,000 handlem.

Z Bruxelli d. 9 Września.

J. K. W. Xżę Oranii z trzema swoiemi synami wyiechał na przeciwko wysokiey swoiey Małżonce do Leedyum i nazajutrz razem tu przybyli.

Onegday w wieczór NN. Królestwo, Xięztwo Oranii i Królewic Fryderyk z swoią Małżonką zaszczycili obecnością swoią teatr i od licznie zebranych widzów radosnemi okrzykami przyięremi zostali. Wystawiony był Hamlet, w któ-

rego roli przybyły tu z Paryża Artysta Talma huczne odebrał oklaski.

W zamku Lacken czynione są przygotowania na uroczystości, które odbędą się za przybyciem tu N. Króla Pruskiego.

Rada Stanu dnia 6 b. m. odbyła tu ostatnie posiedzenie i udała się do Hagi. Ministrowie udadzą się tamże w pierwszey połowie tego miesiąca.

Poseł północney Ameryki P. Highes złoży w tych dniach J. K. Mci list wierzytelny, i za dni 14 odpłynie za pozwoleniem rządu swoiego na rok do Ameryki.

Część osady Pruskiey w Luxemburgu udała się w drógę, dla znaydowania się także na wielkich obrotach pod Koblentz.

P. Jan Mery z Ecaussins-Lalaing wynalazł machinę do przędzenia lnu na płótno i otrzymał na 10 lat patent. Wiadomo, iż Napoleon na takowy wynalazek wyznaczył 1 mill. Fr.

Paradny cug 6cio konny i 7 wierzchowych koni, przybyło w podarunku od Cesarza Rossyi dla Xcia Oranii do Antwerpii.

Z Sztokolmu d. 9 Września.

Onegday Królewic Następca tronu powrócił z Drottingholm do miasta, dla prezydowania w kommissyi rządowey.

Radcy stanu Hr. Löwenhielm pod czas iego w Paryżu bawienia, zaproponował tameczny Dom kupiecki Mazet i kompanii udzielić Szwedzkim żelaznem hutom za wynagrodzeniem 300,000 franków wynalazek, zachowania wszystkich żelaznych towarow lub blach od rdzy przez metaliczną kompozycyą. Zapytane są o zdanie względem tego górniczo-handlowe Kollegium, akademiia umieiętności i kantory robót żelaznych.

Choroba szczupaków, która przed kilku laty pokazała się pod brzegami Szwedzkiemi, zdaie się, że na nowo wybuchnęła, gdyż rozporządzeniem Wielkorządcy zabronione iest pod karą sprzedawanie szczupaków. Na ieziorze pod miastem Brunświk pływaią te ryby na powierzchni wody i można ie rękamy brać. Wnętrzności chorych tych ryb są czerniawe.

Ze Lwowa d. 16 Września.

Przy rozdawaniu premiów dnia 12 Czerwca r. b. w Czerniowcach w celu polepszenia chowu koni i bydła przedsięwziętem, otrzymały takowe następuiące osoby, iako to: 1) premium 20 Cz. Zł. w złocie za przychów naypięknieyszego źrebca po stadniku Skarbowym, Marcin Hehn z Terebiestie; 2) nagrody po 6 Dukatów w złocie za przychow naypięknieyszych klaczek poddani Franciszek Sauer z Tereblestie i Jerzy Masion z Starego Frandaucu; 3) za przychów naypięknieyszego byka otrzymał Antoni Nowak, poddany z Zuczki 12 ZR. w M. K.: nakoniec 4) za przychów naypięknieyszey krowy 8 ZR. w M. K. Mikołay Czobotar, poddany z Panki.

Życzących trzymać Gazetę Krakowską od 1go Października 1825 uprasza Redakcyia o wczesne się zgłaszanie.

DODATEK

DO N.ro 78

GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 28 WRZEŚNIA 1825 roku we ŚRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

P. Hill przybył do miasta naszego z następuiącemi osobliwościami: 1) Wielkim żywem Wężem, nazwanym Królem Wężów, maiącym $18\frac{1}{2}$ stopy długości, a 2 grubości, którego nawet dzieci dotykać się mogą; 2) Zywym wielkim żołwiem; 3) Małpą Pawian z południowey Ameryki; 4) wielkim wypchanem Krokodylem, tudzież skorą z wielkiego 24 stop długości maiącego Węża. Dokładny opis tego rzadkiego Węża obeymuie Afisz. Widzieć te zwierzęta można w Sali P. Knotza codziennie od godziny 9 zrana do 6 w wieczor.

Z Prezburga d. 18 Września.

Nayiaśnieysi Cesarstwo przybyli d. 12 b. m. w wieczór do leżącego ztąd o dwie godziny drogi C. K letniego zamku Schłoshof, a wczoray nastąpił uroczysty Jch wiazd do miasta naszego, któremu nayprękniey sza towawarzyszyła pogoda.

O godzinie 3 z południa niezliczone tłumy ludu zebrały się na łące przed letnim mieszkaniem Xcia Prymasa Królestwa i oczekiwały upragnionego przybycia NN. Cesarstwa, którzy nateyże łące przez J. C. W. Arcyxięcia Palatyna, Xcia Prymasa, Biskupów, Magnatów i naywyższe Władze uroczyście przyięte mi i pod rozbity wielki dla nich namiot zaprowadzonemi zostali. Tu Xżę Prymas miał do NN. Cesarstwa krótką mowę, na którą J. C. K. M. łaskawie odpowiedział. Potem opuścili NN Cesarstwo namiot i wsiedli do ośmiokonnego otwartego powozu, gdy tymczasem Prałaci pośpieszyli do swych powozów, dla udania się na czele orszaku do Prymasowskiego pałacu. Gdy NN. Cesarstwo zaprowadzonemi zostali do powozu, słyszeć się dał pierwszy z dział wystrzał, i wiazd rozpoczął się przy odgłosie dzwonów i okrzykach radosnych mnostwa na łące zgromadzonego ludu. Magnaci Królestwa, wraz Dworem Cesarskim na koniach, którym ich dworzanie towarzyszyli, iechali przed Arcyxięciem Palatynem, a przed powozem NN. Cesarstwo oddział C. K. Trabantów gwardyi; obok powozu po prawey stronie Biskup na koniu z Krzyżem Apostolskim i Arcyxiążę Ferdynand de Este, iako

Wodz Naczelny w Węgrach, po lewey zaś Jenerał Adiutant J. C.K. Mci. Tuż za powozem iechali na koniach Wielki Podkomorzy, Wielki Koniuszy, Wielcy Marszałkowie Cesarza i Cesarzowey, Kapitan Węgierskiey szlacheckiey gwardyi i Kapitan gwardyi Trabantów. Potem następowało 6 paziów, gwardyia Węgierska w paradnych mundurach, Wielka ochmistrzyni N. Cesarzowey i kilkanaście powozów z Damami pałacowemi, nakoniec szedł podrożny powóz NN. Cesarstwa. Orszak szedł z łąki przez dawny zbożowy rynek do bramy Schöndorfskiey, gdzie wystawiona była nader piękna tryumfalna brama z stosownemi zewnątrz napisami. U tey bramy przyiął Magistrat NN. Cesarstwo, oddał im klucze od miasta i szedł obok powozu aż do wniyścia do Prymasowskiego pałacu. Orszak szedł od bramy Schöndorfskiey przez całe miasto, około odwachu i ratusza aż na plac przed Prymasowskim pałacem. Milicyia mieyska stała po obu stronach ulic, przez które orszak przechodził. Za przybyciem NN. Cesarstwa do pałacu Prymasowskiego nastąpił drugi z dział wystrzał. Przy wniyściu przyiętemi zostali przez całe wyższe Duchowieństwo, uklęknęli i Xżę Prymas podał im Wodę święconą. Potem udali się do kaplicy i znaydowali się na *Te Deum* przez Xcia Prymasa za intonowanem; podczas którego nastąpił trzeci z dział wystrzał. W pałacu oczekiwali na NN. Cesarstwo Arcyxiążę Następca tronu, Arcyxiążę Franciszek Karol i iego Małżonka, Arcyxiążę Palatyn i iego Małżonka, i inni Arcyxiążęta, tudzież cały Dwór. Przed pałacem stanął oddział grenadyerów, a mieyska milicyia nieco poźniey przeciągnęła około pałacu. W wieczór całe miasto było wspaniale oświecone. N. Cesarz podczas wiazdu miał na sobie Węgierski Fledmarszałkowski mundur, a N. Cesarzowa bogaty Węgierski ubiór. Nieustaiące okrzyki niech żyią, towarzyszyły powozowi i długo przed oknami pałacu ucieszonych mieszkańców z przybycia NN. Cesarstwa słyszeć się dały.

Koronacyia N. Cesarzowey odbędzie się dnia 25 b. m.

Od granic Tureckich d. 2 Września.

Dostrzegacz Wschodni umieścił w ostatnich swoich Numerach mnóstwo niepomyślnych dla Greków artykułów, którym iednak, iak Gazeta Powszechna dodaie wierzyć niemożna; wiele z nich są tylko czczemi deklamacyiami. — Podług doniesień okrętowych Turcy utracili znowu podczas ostatniego szturmu do Missolongi naymniey 7000 ludzi i 4 woienne okręty, poczem Kapitan Basza popłynąć miał do Suda. — Dostrzegacz Austryiacki zawiera niektóre wyimki z Greckiey gazety Przyiaciel praw pod d. 27 Lipca i 1 Sierpnia, które potwierdzaią wiadomość, że Ibrahim Basza ciągle w Tripolizzy bawi i ztamtąd na wszystkie strony wysela oddziały woyska swoiego. D. 20 Lipca Demetry Ipsylanty uderzył na ieden z iego oddziałów i odparł, przyczem 100 Arabów zabitych, 30 poymanych i 60 taborowych koni i mułów zabitych zostało. Grecy utracili w tey potyczce 2 dowodców. Podobnaż utarczka zaszła d. 21 Lipca. Lecz te zdarzenia podobnieysze są do polowania, niżeli do woyny, i Grecy zdaią się w nich upatrywać tylko zdobyczy. List z

Nauplii wzmiankuie o ostatniey potyczce, co następuie: "Dwunastu Greków, gdy kolledzy ich zaczęli uciekać, zamknęli się w wieży, bronili się przez całe popołudnie przeciw całey nieprzyiacielskiey sile, zabili 53 ludzi, i gdy im Jpsylanty i Kolokotroni na pomoc przybyli zmusili nieprzyiaciela do ucieczki, która tak była śpieszna, iż nawet trupów swoich zabrać niemogł. Dwunastu wieżowych bohaterow podzielili się zdobyczą z zabitych, a z uszłych żaden niepoważył się odezwać o nią, wstydząc się swoiego tchórzowstwa, i dziwiąc męztwo 12 swoich kollegów.,,

Podług listow z Lewantu Porta odebrała niedawno wiele użaleń przeciw Anglikom. Kapitan Basza i Seraskier Reschyd Basza donieśli iey: "że Naczelny Lord Kommissarz wysp Jońskich i znakomitsi Angielscy urzędnicy na Korfu, Zante i Kefaloonii okazuią wielkie względy dla Greków; że dosełaią im wszelkiego rodzaiu zasiłki i wszystkiemi sposobami z uszczerpkiem Turków ich sprawę w piersią; że Anglicy własnym kosztem opatrzyli Missolongi w żywność; że udało się tam wielu zręcznych officerów Angielskich, dla kierowania obroną tey twierdzy, &c.,, — Od dowodcy eskadry Algierskiey, oddaney pod zarządzenie Porty, nadeszło zażalenie przeciw Anglikom i żąda rozkazu iak ma przeciw nim postąpić. —— Wielu Baszow wysp na Archipelagu pozostałych wiernemi Porcie, donoszą o gwałtach, które tam Angielskie woienne okręty popełniły, pod pozorem, że tam kupieckie ich okręty przez Turkow złupione zostały. O owodcy Angielskim na Archipelagu, Kommodorze Hamilton, donoszą: że okazuie się otwartym nieprzyiacielem Muzułmanów że utrzymuie nayściśleysze stosunki z rządem powstańców w Napoli di Romania, że Greckiey admiralicyi na Hydra udziela rad, które są nayszkodliwsze i dla Turków, &c. Nakoniec odebrała Porta niezawodne doniesienie o przybyciu wielu Angielskich officerów do Grecyi i nadeyściu znaczney kwoty pieniędzy. Wszystkie te doniesienia tak dalece rozgniewać miały W. Sułtana, iż chciał nakazać zatrzymanie wszelkiey Angielskiey własności w Turczech i uwięzienie Anglików, i zaledwo odwiedli go Ministrowie od tego, wystawuiąc mu wielkie następności, iakieby ztąd dla Porty wyniknąć mogły. P. Turner, sprawuiący w Stambule Angielskie interessa, obarczany ciągle iest użaleniami Porty, która bynaymniey na iego odpowiedź niezważa, że przełożenia iey do Londynu przeszle.

Z Tine piszą, że drugi transport woysk Egipskich do Morei odpłynął iuż z Alexandryi, i składać się ma z 12,000 ludzi, 6 fregat, i t. d. Z Nauplii rząd Grecki oddalić kazał wszystkie kobiety i dzieci. Dnia 6 Sierpnia odpłynęła ztamtąd flottylla Grecka do Krety, dla opanowania twierdzy Garri i wsparcia Skakiotów, którzy znowu przeciw Turkom powstali. Woyska lądowe płacone bydź maią, iak głoszą, przez Kommodora Hamilton.

Eskadra połnocney Ameryki, składaiąca się z liniiowego okrętu, fregaty i dwoch korwet, do którey przybydź ieszcze maią dwa okręty i 2 fregaty

toiące pod Gibraltarem, przepłynęła d. 7 Serpnia około wyspy Milos do Smirny.

Dnia 26 i 27 Września 1825 r.
Cena Zbóż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	1. gr.	2. Zł.	2. gr.	3. Zł.	3. gr.	4. Zł.	4. gr.
— *Pszenicy*	10	15	10	—	9	15	9	—
— *Żyta*	7	12	6	15	6	—	5	20
— *Jęczmienia*	5	—	4	15	4	—	3	24
— *Owsa*	3	18	3	12	3	6	—	—
— *Jagieł*	14	—	13	15	13	—	12	15
— *Grochu*	5	15	5	—	4	15	4	—
— *Rzepaku*	14	—	13	15	13	—	12	15

W Gdańsku dnia 19 Września.
Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od Złp.	450	do	600
Żyta	— —	240	—	270.
Jęczmienia	— —	210	—	240.
Owsa	— —	150	—	180.
Grochu	— —	212	—	240.

Bieg pienię dzy.

W Krakowie d. 12 Września.

Czer: Zł: Holl: monetą Courant	Złp.	20 gr.	15
sdetto Cesarski	—	20 —	6
Fryd. Pruskie	—	35 —	—
deto frankówki	—	33 —	15
Szeiny Wiedeńskie za 100	—	229 —	10
Złoty ryński Szeinami .	—	1 —	20

LOTERYIA KRAIOWA.

W 157 Ciągnieniu dnia 28 Września r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

86. 6. 3. 77. 24.

Przyszłe 158 Ciągnienie dnia 5 Października r. 1825 przypada.

DONIESIENIA.

W dniu 4 Października 1825 r. o godzinie 10 ranney, w Rynku głównym w gmachu Sukiennice zwanym, odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey publiczna licytacya Mebłów pokoiowych, iako to: Komod, Krzesełek i tym podobych. Chęć zatym licytowania maiących, podpisany na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 27 Września 1825 r.

Teodór Jaworski, Kom: Sąd.

W dniu 4 Października r. b. 1825 r. o godzinie 9 przedpołudniem, w Krakowie w gmachu Sukiennicach odbędzie się przedarz przez publiczną licytacyią w drodze exekucyi, rożnych Mebli pokoiowych, i sprzętów domowych, i. ko to: Komod, Stolików, Stołów, Krzesełek, Zegaru repetyera, Luster, Fortepiana, Filiżanek, Soffy, i t. d. Życzących sobie nabycia, na mieysce oznaczone, i godzinę wymienioną zaprasza.

W Krakowie dnia 21 Września 1825 r.

Jacek Kawecki, Kom: Sąd.